

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
„GMINNEGO PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI
GMINY KONSTANTYNÓW NA LATA 2019 – 2022”
W LATACH 2021 – 2022**



Konstantynów, kwiecień 2023



Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Metodologia.....	5
3. Realizacja	6
4. Podsumowanie	16



1. WPROWADZENIE

Dziedzictwo kulturowe, jako jeden z podstawowych aspektów życia i działalności człowieka, kształtuje związki międzyludzkie i określa tożsamość i świadomość społeczności. Obiekty zabytkowe stanowią cenny element kultury, który wpływa na kształtowanie się otoczenia człowieka współczesnego, mający wszechstronny wpływ na jego życie codzienne. Bogactwo i różnorodność dziedzictwa, należycie pielęgnowane i wykorzystywane, powinny stanowić jeden z głównych czynników rozwoju życia społeczno – gospodarczego.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Konstantynów na lata 2019 - 2022 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Konstantynów Nr VII/43/19 z dnia 29 marca 2019 roku.(GPOnZ)

Przedmiotem GPOnZ jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego Gminy Konstantynów, jest to dokument uzupełniający do innych aktów planowania. Istotnym celem GPOnZ jest dążenie do osiągnięcia odczuwalnej i akceptowalnej społecznie poprawy w zakresie: stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Gminy, szeroko pojmowanego zasobu dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego.

W GPOnZ wskazano działania skierowane na poprawę stanu zabytków, ich adaptację i rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Dokument uwzględnia uwarunkowania prawne, zewnętrzne oraz wewnętrzne w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. Wskazane w nim kierunki działania tzw. priorytety szczegółowo opisują zakres oraz cel danego zamierzenia. Realizacja zadań zawarta w GPOnZ poprawi w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, wzmocni lokalne wartości oraz wspólne korzenie.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 z późn. zm.) Wójt Gminy zobowiązany jest do sporządzania, co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Gminy. Wykonanie takiego sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji programu, która powinna uwzględniać: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim



okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

Sprawozdanie ma na celu analizę efektywności i określenie zasadności kierunków działań przyjętych w programie w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Pomoże ocenić realizację działań oraz przyjęte rozwiązania formalno – finansowe i w efekcie sformułować wnioski na potrzeby kolejnego programu oraz innych gminnych dokumentów strategicznych na następne lata.



2. Metodologia

Sprawozdanie sporządzono na podstawie danych i informacji uzyskanych z następujących źródeł:

- Komórki organizacyjne Urzędu Gminy Konstantynów.
- Jednostki:
 - Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie,
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Konstantynowie.
- Organizacje i stowarzyszenia:
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej.



3. REALIZACJA

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu dziedzictwa kulturowego Gminy, oceny opracowań strategicznych dotyczących rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Konstantynów na lata 2019 – 2022 zostały opracowane trzy priorytety. Do realizacji priorytetów wyznaczono kierunki działania wraz z zadaniami. Czynności te osiągnięte zostaną w perspektywie długofalowej, wieloletniej, których ostatecznym rezultatem będzie przywrócenie zabytkom Gminy właściwych im walorów historycznych i estetycznych oraz podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców na temat zabytków i szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego Gminy.

Poniżej przedstawione zostały te zadania, które zostały zrealizowane w latach 2021 – 2022. Zadania zostały podzielone zgodnie z GPOnZ na priorytety oraz kierunki działań.

Priorytet I Ochrona i rewaloryzacja krajobrazu kulturowego Gminy.

Działanie 1 Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Zadania 1 Współpraca samorządu z właścicielami i zarządcami zabytków umożliwiającą wspieranie ich działań przy podejmowaniu niezbędnych prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych.

Na stronie internetowej Gminy Konstantynów w zakładce „Zabytki” zamieszczono informacje nt. możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Zadanie 2 Podejmowanie starań o pozyskanie środków zewnętrznych na rewitalizację zabytków.

W 2021 r. opracowano projekt remontu i adaptacji zabytkowego pałacu Platerów w Konstantynowie na kwotę 122 754 zł.



Zadanie 3 Bieżący monitoring opustoszałych obiektów zabytkowych.

Na bieżąco sprawowany jest monitoring obiektów zabytkowych stanowiących własność Gminy. Prowadzone są prace konserwacyjne i porządkowe.

Zadanie 4 Systematyczna aktualizacja ewidencji zabytków.

W latach 2021 – 2022 przeprowadzono wizytację obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków. W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono zmian w Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zadanie 5 Aktualizacja przez Gminę „Planu Ochrony Zabytków Gminy Konstantynów na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

Opracowany w 2020 roku „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Gminy Konstantynów” jest na bieżąco aktualizowany.

Działanie 2 Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne.

Zadanie 1 Dążenie do wyeksponowania zabytków w przestrzeni poprzez: zagospodarowanie ich otoczenia, systematyczne prowadzenie prac porządkowych ich otoczenia.

Na bieżąco prowadzony jest monitoring zabytków. W ramach możliwości budżetowych Gminy na bieżąco prowadzone są prace porządkowe przy zabytkach będących własnością Gminy. Wszystkie prace prowadzone są po uzyskaniu niezbędnych opinii oraz konsultacjach z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Lublinie Delegatura w Białej Podlaskiej.



Zadanie 3 Wydanie informatorów czy folderów promujących gminę z krótką informacją na temat poszczególnych obiektów o największej wartości dla Gminy.

W 2021 i 2022 roku wydano Rocznik Konstantynowski tom XII i XIII. Współwydawcami Rocznika są: Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej, Gminna Biblioteka Publiczna im. K. Sawczuka w Konstantynowie oraz Urząd Gminy. Roczniki zawierają opis aktualnych wydarzeń z terenu naszej Gminy oraz dział poświęcony wspomnieniom i historii naszych terenów a także dział, w którym prezentowane są sylwetki twórców i artystów związanych z Konstantynowem.

W 2022 roku Poczta Polska wydała pocztówki z Naszymi zabytkami wpisanymi do Gminnej Ewidencji Zabytków.

W 2021 roku zamówiono 1000 sz. magnesów z wizerunkami zabytków sakralnych oraz pałacu Platerów w Konstantynowie.

W ramach konkursu „Moja miejscowość w pamięci mieszkańców” Pani Iwona Charko napisała nagrodzoną pracę pt. „Zakalinki” opisując zmiany jakie zaszły w życiu i wsi mieszkańców na przestrzeni lat.

Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej w 2022 roku wydało pamiątkową pocztówkę na Bieg Tropem Wilczym z Adamem Celińskim, żołnierzem AK pseudonim „Piotruś”.

Zadanie 4 Organizowanie imprez kulturowych na terenie zabytkowego zespołu pałacowo – parkowego w Konstantynowie.

Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej zorganizowało:

- Promocję Rocznika Konstantynowskiego (tom XII i XIII). W promocji uczestniczyli mieszkańcy Gminy, członkowie Stowarzyszenia, autorzy tekstów oraz zaproszeni goście.
- Bieg Tropem Wilczym – trasa biegu przebiega alejami parku Platerów, biuro biegu mieści się w Pałacu Platerów.
- Udział w ogólnopolskiej akcji „Operacja Czysta Rzeka” – sprzątanie okolic zabytkowego Pałacu Platerów oraz rzeki Czyżówki.



W dawnych pomieszczeniach Pałacu Platerów ma swoją siedzibę Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej. Cele statutowe Stowarzyszenia to m.in.: opieka i pomoc w krzewieniu tradycji i zwyczajów ludowych, wspieranie działalności twórców ludowych i zespołów ludowych.

Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie zorganizowało:

- **Dni Konstantynowa** to impreza, która w pełni odbywa się na terenie zespołu pałacowo – parkowego,
- **„Piknik rodzinny”**,
- **Wystawa z konkursu makramy „Sznurkiem wyplatane”** – w Pałacu Platerów wystawiane są prace konkursowe. Dwa razy w tygodniu przez miesiąc istnieje możliwość obejrzenia prac,
- **Zakończenie wakacji**,
- podczas półkolonii zwiedzaliśmy Pałac oraz na terenie zespołu prowadzone były gry i zabawy dla dzieci, a także harcerze przygotowali dzieciom grę terenową po parku,
- **Dożynki gminno – parafialne.**

W 2021 r. w parku Platerów w Konstantynowie współorganizowaliśmy imprezę pt. **„Obóz Rycerski na Ziemi Konstantynowskiej”**. W tym dniu podziwiać można było liczne pokazy historyczne, zapewnione przez członków sześciu bractw rycerskich z: Mazowsza, Mazur, Warmii, i Litwy. Rycerze w zbrojach i fantastycznych kostiumach pokazali widzom, czym naprawdę tętnił średniowieczny obóz. Oprócz efektownych pokazów walk na miecze i tarcze, w szrankach można było oglądać turnieje bohurtowe z udziałem sześciu rycerzy. Nie zabrakło wystrzałów z udziałem czarnego prochu i hakownic, tudzież pokazów sztucznych ogni. Podczas obozu rycerskiego podziwiać można było średniowieczne stoiska rzemieślnicze z rękodziełem tj.: kowalstwo, odlewanie świec woskowych i wytwórnia papieru czerpanego. Dodatkowo kucharze przyrządzali pyszny żur, podpłomyki i surówkę średniowieczną oraz prowadzone były warsztaty z wypieku np. pierniczków. Każdy mógł posmakować tych pyszności. Fantastyczną frajdę mieli najmłodszy uczestnicy festynu. Umożliwiono im próbę walki na bezpieczne miecze, strzelanie z łuku do słomianej tarczy, zbieranie metalowych pierścieni Brunchildy, łowienia drewnianych rybek, konnego najazdu na Saracena, ścinania mieczem głów w formie cebuli. Cały cykl turniejów i zabaw plebejskich trwał około pięciu godzin.

Gminna Biblioteka Publiczna zorganizowała w 2022 roku piknik w ramach projektu „Z Biblioteką w tysiące podróży” ze stoiskami, na których można było nauczyć się robić i poznać:

- stroje i pieśni ludowe;



- zioła i herbatki ziołowe;
- kwiaty i ozdoby z papieru;
- ozdoby i laleczki z włóczki;
- nawijanie włóczki na kłębki i cefki (do czótenek od krosien);
- pokazy kulinarne: kiszzenie kapusty i lepienie pierogów.

Priorytet III *Edukacja w zakresie ochrony zabytków oraz promocja dziedzictwa kulturowego.*

Działanie 2 Wspieranie działalności instytucji pełniących funkcje kulturotwórcze

Zadanie 1 Działalność GCK oparta o tradycje lokalne.

- ***Dni Konstantynowa*** – jest to święto gminy, które jednoczy lokalną społeczność. Podczas tego wydarzenia mamy możliwość zaprezentowania lokalnych tradycji poprzez przygotowanie stoisk z rękodziełem oraz potrawami regionalnymi. Ponadto nasi lokalni artyści, instrumentalisci i zespoły wokalne mają okazję zaprezentować swoją twórczość artystyczną. Podczas Dni Konstantynowa w 2021 r. odbyła się impreza plenerowa „**Obóz rycerski na ziemi Konstantynowskiej**”.
- ***11 listopada*** – jest to lokalna tradycja polegająca na świętowaniu odzyskania niepodległości przez Polskę. W tym dniu odbywa się uroczysta msza święta, zostaje przygotowana część artystyczna, podczas której występują lokalne zespoły. Po części artystycznej następuje pochód ulicami Konstantynowa do miejsc pamięci.
- ***Zaduszki historyczne „Żeby Polska była Polską”*** – współorganizatorem była Gminna Biblioteka Publiczna w Konstantynowie.
- ***Dzień Papieski*** – cykliczna uroczystość organizowana w zabytkowej kaplicy w Komarnie-Kolonii na cześć Papieża Jana Pawła II w postaci prezentacji słowno-muzycznej z udziałem solistów, zespołów i instrumentalistów z naszej gminy.
- ***Za kolędę dziękujemy*** – jest to ponad ćwierć wieczna tradycja kultywująca obrzędy Bożonarodzeniowe w postaci kilku godzinnych prezentacji. W prezentacji występują soliści, zespoły, instrumentalisci, grupy teatralne w różnym wieku. Prezentacje odbywają się z dofinansowaniem powiatowym i mają zasięg międzywojewódzki. Podczas prezentacji następuje rozstrzygnięcie konkursu plastycznego pt. „Anioły i ozdoby bożonarodzeniowe” wraz z wystawą.



W konkursie bierze udział ponad 100 osób. Prace konkursowe wykonywane są różnymi technikami i metodami min. szydełkowe bombki oraz aniołki oraz haftowane obrazy itp.

Zadanie 2 Wspieranie zespołów śpiewaczych na terenie Gminy (np. Pogodnej Jesieni).

Gminne Centrum Kultury wspiera działalność trzech zespołów tj.:

- Pogodna Jesień – jest to zespół ludowy z 27-letnim stażem. Zespół prowadzony jest przez instruktora Pana Zdzisława Marczuka,
- Melizmat – jest to chór wokalny istniejący już od ponad 10 lat. Zespół prowadzony jest przez instruktora Pana Krzysztofa Olesiejuka,

Zebrano materiał muzyczny i nagrano dwie płyty z dawnymi utworami naszego regionalnego Mistrza Zdzisława Marczuka

Pan Zdzisław Marczuk prowadzi również naukę gry na skrzypcach. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu. Z zajęć korzystają dzieci i młodzież z naszej gminy, które podczas lokalnych uroczystości prezentują nabyte umiejętności. Dzieci biorą udział w konkursach ogólnopolskich. Jedna z uczennic zajęła I miejsce na Ogólnopolskim Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Ponadto organizowano koncerty, podczas których zespoły ludowe prezentowały repertuar regionalny:

- Dzień Kobiet,
- Dzień Papieski,
- Dni Konstantynowa,
- Noc Świętojańska,
- Dożynki, Andrzejki.

Zadanie 3 Wspieranie i upowszechnianie „ginących zawodów”

W Gminnym Centrum Kultury w Konstantynowie raz w tygodniu odbywają się zajęcia rękodzielnicze dla młodzieży i dorosłych z naszej gminy. Z zajęć korzystają kobiety, które przygotowują ozdoby wielkanocne i bożenarodzeniowe, udoskonalają kunszt haftu i szydełkowania, a także wyplatania. Wykonane prace prezentowane są podczas różnego rodzaju imprez kulturalnych. Gminne Centrum Kultury nawiązało współpracę z lokalnymi twórcami rękodzieła, którzy tworzą coś „do szuflady”, a my staramy się zmotywować do wyeksponowania prac i pokazania ich szerszej publiczności. Zachęcone



osoby, brały udział w konkursach rękodzielniczych organizowanych na różnym szczeblu krajowym, często osiągając sukcesy. Dodatkowo tacy twórcy uzyskują od nas porady i wsparcie przy tworzeniu dzieł.

Ponadto zorganizowano warsztaty z:

- pająków ludowych;
- wyszywania makatek ludowych;
- tkania makatek;
- ceramiki;
- robienia wieńca dożynkowego;
- tkactwa koralikowego na krosnach;
- wyszywania haftem richelieu i na szydełku.

Zadanie 4 Pomoc w organizowaniu wydarzeń plenerowych związanych z promocją kultury ludowej.

Występy zespołu ludowego Pogodna Jesień oraz prezentacja rękodzieła wykonanego przez lokalnych twórców odbywa się podczas imprezy plenerowej z okazji Dni Konstantynowa, a także dożynek gminno-parafialnych, Dnia Papieskiego. Ponadto organizowane są tradycyjne święta tj. noc świętojańska.

Działanie 3 Promocja dziedzictwa kulturowego Gminy.

Zadanie 1 Promocja wyznaczonych szlaków turystycznych.

Na terenie Gminy znajdują się następujące szlaki turystyczne:

Szlak turystyki pieszej – Nadbużański Szlak Przyjaźni.

Szlak rowerowy – wzdłuż wschodniej granicy.

Szlak turystyki wodnej – rzeka Bug

Szlak Rowerowy Południowego Podlasia

Szlak kajakowy Bug – Krzna

Szlak rowerowy Green Velo.

Szlaki turystyczne istniejące na terenie Gminy promowane są na niżej podanych stronach internetowych:

- <http://www.bugrajem.eu/index.php>
- <https://greenvelo.pl/portal/>



Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej w 2021 i 2022 roku zorganizowała wycieczkę rowerową w Dniu Flagi Rzeczypospolitej Polskiej trasą Konstantynów – Janów Podlaski – Rezerwat przyrody Łęg Dębowy – Konstantynów.

Zadanie 2 Tworzenie nowych szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych).

Gminą Konstantynów w partnerstwie z Liderem Projektu, czyli Gminą Drohiczyn w ramach zadania przeprowadziła inwentaryzację szlaku kajakowego. Wykonano znaki ostrzegawcze i informacyjne na odcinku rzeki BUG. W Gnojnie w okolicy przeprawy promowej powstała małej infrastruktura składająca się z megaformu, kosza na śmieci i tablicy informacyjnej. Zdjęcie poniżej.



Nordic Walking

Bialskopodlaska Lokalna Grupa Działania wyznaczała i oznakowała na terenie powiatu bialskiego dziewiętnaście tras nordic walking o łącznej długości ponad 300 km.

Cztery takie trasy zostały również wyznaczone na terenie Gminy Konstantynów.

Oprócz oznakowania 19 szlaków, na przebiegu każdego z nich znajdować się będzie zadaszona wiata odpoczynkowa, gdzie każdy wędrowiec będzie mógł w wygodnych



warunkach odpocząć, lub posilić się przed dalszym marszem. Obok każdej wiaty zainstalowany będzie również kosz na śmieci.

W ramach tego samego projektu i tras nordic walking powstanie dodatkowo szlak kulinarny, który będzie promować restauracje lub gospodarstwa agroturystyczne, w których będzie można skosztować pysznych dań kuchni regionalnej Południowego Podlasia.



Zadanie 3 Promocja lokalnych festynów, wydarzeń oraz regionalnych potraw i produktów lokalnych artystów (Dni Konstantynowa)

Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie promuje lokalną kulturę i artystów poprzez pisanie artykułów do mediów i portali społecznościowych, udostępnianiu materiałów promocyjnych z wydarzenia w postaci zdjęć i filmów. Przygotowanie plakatów. Promocja regionalnych potraw odbywa się poprzez przygotowywanie stoisk z kuchnią regionalną oraz zgłaszaniu do konkursów kulinarnych. Organizowano także kiermasze, podczas których można było zakupić produkty lokalnych artystów.

Stoiska z potrawami regionalnymi były przygotowywane m. in. podczas:

- Dni Konstantynowa,



- Dożynek,
- Gminnego kultywowania obrzędu Wigilii.

Zadanie 6 Wspieranie rozwoju bazy noclegowej, w tym agroturystycznej.

Na stronie internetowej Gminy Konstantynów jest zamieszczona informacja nt. bazy noclegowej na terenie Gminy. Dzięki staraniom Gminy w okresie od maja do września w miejscowości Gnojno działa schronisko „Przystań”. Jest to niewielki kompleks noclegowy. Znajdują się tam sanitariaty, pomieszczenie na motory lub rowery, miejsce na ognisko oraz dwie altany. Oferuje do 40 miejsc.



4. PODSUMOWANIE

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami Gmina Konstantynów współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, Stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi i kościołami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego całej Gminy. Zadania wspierane były poprzez projekty edukacyjne i promocyjno – turystyczne mające na celu wzrost świadomości kulturalnej oraz rozbudzenie zainteresowania zabytkami wśród mieszkańców.

Gmina Konstantynów w latach 2021 – 2022 realizowała założenia GPOnZ wykorzystując do tego celu pełen wachlarz możliwości formalno – prawnych, finansowych i merytorycznych.

W okresie sprawozdawczym podejmowano szereg działań związanych z dbałością o zachowanie istniejących walorów zabytkowych oraz wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego w polityce rozwoju Gminy. Podjęto działania związane z zahamowaniem degradacji substancji zabytkowej, kształtowaniem atrakcyjnego wizerunku Gminy Konstantynów, oraz ze zwiększeniem atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych. Ponadto wskazano w jaki sposób kształtował się rozwój i promocja walorów turystycznych, z wykorzystaniem w tym celu obiektów zabytkowych, bogactwa przyrody oraz regionalnej tradycji.

Wysoka aktywność instytucji kultury jest istotnym elementem realizacji zadań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego. Oferta tych placówek jest bardzo atrakcyjna, systematycznie zmieniana i uzupełniana, dzięki czemu licznie przyciąga odbiorców edukując i promując lokalne dziedzictwo.

Podsumowując należy stwierdzić, że priorytety były realizowane wszechstronnie przez różnorodne i komplementarne zadania, które w całości prowadziły do osiągnięcia założonego celu. Zadania te realizowane były przez poszczególne stanowiska urzędu, w ramach ich obowiązków, Gminne Centrum Kultury i Gminną Bibliotekę Publiczną im. K. Sawczuka w Konstantynowie oraz przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Konstantynowskiej.



Zadania te obejmowały zarówno działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu zachowania zabytków, jak i projekty, upowszechniające i promujące lokalne dziedzictwo kulturowe oraz zwiększające świadomość społeczną w zakresie potrzeby jego zachowania.

W następnych latach planuje się dalsze wspieranie inicjatyw organizacji pozarządowych, zarządców oraz indywidualnych właścicieli zabytków w sferze opieki nad zabytkami. Wspierane będą również przedsięwzięcia, w szczególności poprzez udzielenie dotacji na prace związane z rewitalizacją i przywróceniem dawnej świetności wyeksploatowanych zabytków. Ważne jest, aby poprawa ta dokonywała się przy partycypacji mieszkańców gminy zaangażowanych w opiekę nad zabytkami.

Realizacja „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Konstantynów na lata 2019-2022” przyczyniła się do realizacji podstawowych zadań nałożonych na samorząd poprzez zachowanie jej dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku jednostki samorządu terytorialnego na zewnątrz. Realizacja Programu stała się też okazją do analizy i wyciągnięcia wniosków na przyszłość. Należy zatem uznać, iż założone w dokumencie cele w latach 2019-2022 zostały osiągnięte.